

som den ærede Forslagsstiller sagde, det vil sige, blive sat fra Gaarden. Jeg troer, at vedkommende Eier dog maa foretrække at faae Galgenstraffen, for at see, om hans egen Dygtighed og Conjuncturerne kunne bære ham op, og han saaledes gaae den Krisis igjennem, der er intraadt for ham; thi, hvis han ikke faaer Laanet, er han øieblikkelig sat ud af sin Virksomhed. Det er vel muligt, at det Bedste for ham var, at den gordiske Knude strax blev overhugget derved, at han ingen Penge fik; men jeg troer dog ikke, at de Herrer, der ønske at varetage Landmandenens Interesser, kunne stemme for en Forholdsregel, hvorved en Eiendomsbesidder i et saadant Tilfælde absolut affæres fra at kunne redde sig. — Den ærede Forslagsstiller har endvidere sagt, at Lovforslagets Antagelse vil udøve en Bexelvirkning paa Creditforenings-Obligationerne, idet de ville gaae ned til et saadant Beløb, som repræsenterer en Rente af 6 pCt., eller omtrent til 66 eller 67 Rd., og at deres Nedgang igjen vilde indvirke paa Eiendommenes Værdi; jeg troer virkelig ikke, at denne Forudsætning er grundet; thi i den værste Tid under Krisen, da Creditforeningens Obligationer stode allerlavest, sank de ikke engang saa lavt, og da var Renten paa Penge samtidig dermed 12 pCt., og endogsaa derover; der var nogle Dage, hvor man slet ikke kunde faae Penge til nogen Priis. Jeg troer saaledes ikke, at denne Bexelvirkning vil vise sig. — Imidlertid er der en Forskel paa Penge i faste Eiendomme og paa Penge, der, som en af de sidste ærede Talere (Fischer) omtalte, ere anbragte i Statspapirer. Han sagde: Jeg vilde være en Daare, naar jeg satte mine Penge i faste Eiendomme til 4 pCt., naar jeg ved at sætte dem i Statspapirer kunde faae 5 pCt., men deri kan jeg dog ikke være enig; thi Statspapirer have en fluctuerende Værdi, hvilket ikke i lige Grad er Tilfældet med faste Eiendomme. Naar Eiendommen virkelig er af en saadan Værdi, at den afgiver fuldkommen Sikkerhed for den Capital, om hvis Udlaan der er Spørgsmaal, og det er en Capital, som jeg skal bevare, f. Ex. for en Umyndig eller for en Enke, fort sagt for Saadanne, ligeoverfor hvilke jeg har et Ansvar, da seer jeg

væsentlig paa Capitalens Sikkerhed og sætter hellere Pengene til 4 pCt. i den faste Eiendom, end i Statspapirer eller Creditforenings-Obligationer til 5 pCt.; disse Papirer ere jo, som antydet, de væxlende Conjuncturer saa underkastede, at et Tab snarere kan ramme den Capital, der sættes deri, end den, der sættes i faste Eiendomme; men ikke destomindre kan dette ikke afgive et Motiv for mig til, at man absolut skulde være tvungen til ikke at tage mere end 4 pCt. for Laan i faste Eiendomme. Vi have jo desuden her i det Hele taget Meget imod Tvang, og have stærkt udtalt os derimod; jeg maa slutte mig dertil, medens jeg dog ikke kan være enig med en foregaaende æret Taler (S. Jørgensen), naar han sagde, at alle Love vare Tvangslove, og at Frihed kun forsaavidt eksisterede, som af Folket frit udvalgte Mænd gave disse Love. — Jeg sætter nu, at en Mand i det Tilfælde, jeg før nævnte, ikke kan faae Penge til 4 pCt., men kun til 5 pCt., han er fuldkommen villig til at give de 5 pCt., Eiendommen betaler sig godt, den giver et saadant Udbytte, at den kan give 5 pCt., og en anden Mand vil til den Priis laane ham Pengene, skal saa Eiendomsbesidderen ifølge dette Lovforslag være afskaaret fra at faae Pengene, som han jo efter Lovforslaget vil være, da det gaaer ud paa at forbyde at tage over 4 pCt. Rente i faste Eiendomme? Og naar der er blevet henviist til den ældre Tid, i hvilken Forholdene i den Henseende skulde være bedre for Landmanden, da maa jeg dog bemærke, at Kongen dengang kunde give Bevilling til at tage over 4 pCt.; men saaledes som jeg forstaaer det nærværende Lovforslag, skal det ikke være tilladt, selv ved Bevilling, at kunne gaae over 4 pCt. Den ærede Forslagsstiller siger, at Penge skulle være som justeret Maal eller Vægt, der afmaaler og afballancerer alle Værdier; men denne Lignelse kan ikke holde Stik; thi Penge ere fluctuerende, de fluctuere ligesaameget som Varer og verle ligesaavel i Værdi som disse. Jeg vil spørge Enhver, om 100 Rd. Sølv i dette Dieblit har en ligesaa stor Værdi, som f. Ex. i 1820; Enhver, der har et fast aarlig Gehalt at leve af, og har seet sine Forældre leve af det samme Beløb, vil vide, at han nu i